

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 02.11.2022

Vår ref.: 202108020-47

Arkiv: 611

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Anders Bakken Hekland
22959496 / anbh@nve.no

Demonstrasjonsanlegg for SeaTwirl S2 – Oversendelse av klager på vedtak av 28.03.2022

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fattet 28.03.2022 konsesjonsvedtak som gjelder demonstrasjonsanlegg for SeaTwirl S2 i Bokn kommune, Rogaland.

Vedtaket gir Marin Energi Testsenter AS konsesjon for å etablere og drive et demonstrasjonsanlegg for en vertikalakslet, flytende vindturbin utenfor Bokn kommune, med tilhørende høyspenningsanlegg og nettilkobling i inntil 5 år.

Vi har mottatt fire klager på vedtaket.

Flere klagere ber om at konsesjonen trekkes tilbake. Fiskarlaget Vest ber om at saken blir vurdert på nytt i lys av informasjonen som er fremmet.

Alle klagene er gitt innen klagefristen. NVE mener alle klagerne har en geografisk eller tematisk tilknytning til vedtakene. Mange av klagene har like eller tilsvarende klagegrunner. NVE har derfor tatt alle klagene til klagebehandling, og har forberedt klagene i tråd med fvl. § 33.

1 Bakgrunn

NVE gav den 28.03.2022 Marin Energi Testsenter AS (MET) konsesjon for bygging og drift av demonstrasjonsanlegg for SeaTwirl S2 med tilhørende infrastruktur og nettilknytning i Bokn kommune. Konsesjonen omfattet en vertikalakslet, flytende vindturbin med en effekt på 1 MW.

2 Presentasjon av klagene og kommentarer fra konsesjonær

2.1 Innledning

NVE har mottatt fire klager på vedtaket som ble fattet 28.03.2022.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen, 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Tabell 1 gir en kortfattet oversikt over klagen som NVE har mottatt. Her presenteres klageren og hvilke vedtak klagen retter seg mot. Høyre kolonne i tabellen gir en kortfattet oversikt over hva slags endring klageren ber om, og hva NVE anser for å være de mest sentrale klagegrunnene.

Nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert, samt forhold som NVE mener bør utdypes, er omtalt i kapittel 3. NVE har i tabell 1 og i kapittel 3 kun tatt med de forhold som vi mener er aktuelle for behandling av de innkomne klagen. For øvrig viser vi til de fullstendige klagen, som er tilgjengelige gjennom SeDOK/eInnsyn.

Tabell 1. Presentasjon av innkomne klager og sentrale klagegrunner

Klager(e)	Dato(er)	Sentrale klagegrunner og endringer som ønskes.
Fiskarlaget Vest	08.04.2022	<ul style="list-style-type: none">- Mener viktige opplysninger har blitt utelatt fra vurderingene av saken i oversendelsesbrevet.- Mener at området er frigjort til fiske ved en byttehandel da oppdrettsanlegget som lå i området ble midlertidig flyttet nordover.- Mener at informasjon fra søknaden er feil, og ikke burde vært inkludert i bakgrunn for vedtak.- Mener at oppdrettere ikke kan gi tillatelse til bruk av lokaliteter til andre virksomheter.- Ber om at saken blir vurdert på nytt i lys av disse opplysningene.
Laupland Hytteområde	18.04.2022	<ul style="list-style-type: none">- Stiller spørsmål til om områder som er avsatt til akvakultur kan brukes til havvindsprosjekter.- Mener at NVEs vurderinger vedrørende støy ikke er gode nok, og at det bygger hovedsakelig på antakelser, i stedet for fakta.- Mener at det er irrelevant å bruke Horns Rev som referanse i konsesjonsvurderingen.- Mener at det ikke er tatt hensyn til havørn, skarv, hegre og andre fuglearter, samt sel og steinkobbe i vurderingene.- Mener at påvirkning på fiskeriinteresser ikke er tilstrekkelig vurdert.- Mener at lysproblematikken ikke er tilstrekkelig vurdert, og at henvisningen til lysforurensning fra Arsvågen og Kårstø ikke har noe med saken å gjøre. Visuelt påvirkning fra turbinen vil også være betydelig større enn fra et oppdrettsanlegg.- Ber om en rekke analyser som viser at det omsøkte området er det beste valget. Videre bes det om at konsesjon trekkes tilbake og søknad avslås.
Motvind Sørvest	18.04.2022	<ul style="list-style-type: none">- Mener at konsesjonen er gitt til feil selskap.- Mener det mangler garantistillelse for at turbin fjernes ved endt testing/uhell.- Mener at anlegget ikke kan ankres opp som omsøkt, grunnet konflikt med eksisterende kabler.- Mener det er mulig å unngå frie spenn på kabel, og ber om at det ikke åpnes for dette.- Mener kravet om undersøkelsesprogram er for dårlig, og at Statsforvalteren burde sette opp et undersøkelsesprogram.

		<ul style="list-style-type: none">- Mener det mangler krav til MTA.- Mener det mangler sikkerhets- og risikovurderinger for skipstrafikk og nærliggende småbåthavn.- Mener det mangler støytredninger i tråd med M-128, bruk av veileder M-1941, et HMS-regelverk for havvind, konsekvensutredning, vurdering og hensyn til innkomne høringer og Forsvarets interesser.- Søker mangler internkontrollsystem for krav til miljø og landskap.- Det bes om at konsesjon trekkes tilbake og søknad avslås.
Norges Miljøvernforbund	18.04.2022	<ul style="list-style-type: none">- Mener konsekvensbeskrivelsen i søknaden ikke er tilfredsstillende, spesielt mtp. fugl, ettersom den mangler informasjon og bruker ikke relevante referanser.- Mener det mangler vurdering av samlet belastning, med tanke på de andre prosjektene MET AS har i regionen.- Mener at MET AS ikke er kvalifisert som søker, ettersom det ikke er de som skal utplassere, eie og drifte installasjonene.- Det bes om at konsesjon trekkes tilbake og at søknaden avslås basert på mangler i dagens grunnlag.

2.2 Konsesjonærens kommentarer til klagen

NVE sendte klagen til MET for kommentarer den 22.04.2022. Vi mottok kommentarene fra MET 13.05.2022. Kommentarene fra MET presenteres tematisk under i kap. 3.2.

3 NVEs vurdering av klagen på vedtak av 28.03.2022

3.1 Innledning

Alle klagen er gitt innen klagefristen.

NVE har vurdert alle klagen og tatt dem til behandling uten en nærmere vurdering av rettslig klageinteresse. NVE har lagt til grunn at alle klagen er fremmet av klager som enten har en geografisk eller tematisk tilknytning til vedtakene.

NVE kan oppheve eller endre vedtak dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse (fv. § 33).

NVE kommenterer kun nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig viser vi til vårt vedtak av 28.03.2022 og notatet «Marin Energi Testcenter AS - Oversendelse av konsesjon for demonstrasjonsanlegg av SeaTwirl vertikalakslet flytende vindturbin i Bokn kommune, Rogaland fylke» av 28.03.2022, NVE ref. 202108020-28.

3.2 Klagegrunner for vedtaket av 28.03.2022

3.2.1 Lovanvendelse

Konsekvensutredningsforskriften

Motvind Sørvest og Norges Miljøvernforbund anfører at søknaden mangler konsekvensutredning. De viser til konsekvensutredningsforskriften, og skriver i sine klager at MET sin søknad ikke tilfredsstillende kravene til en konsekvensutredning. Motvind Sørvest skriver også at det ikke finnes noen referanse til veileder M-1941.

MET skriver i sin kommentar at omfanget av konsekvensutredninger må ses i sammenheng med prosjektets begrensede varighet og arealbeslag, og at utredningen som er lagt til grunn dermed tilfredsstillende de krav som stilles.

NVE skal sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før vi kan fatte vedtak, jf. blant annet forvaltningsloven § 17. Omfanget av innholdet i konsekvensutredningen må sees i sammenheng med forvaltningens alminnelige plikt til en forsvarlig saksutredning etter bestemmelsen i § 17. Etter NVEs vurdering er konsekvensutredningens omfang tilstrekkelig, særlig med tanke på anleggets størrelse og at tiltaket bare har en varighet på 5 år fra idriftsettelse, og ikke utover 31.12.2028. Det er ikke avgjørende for en forsvarlig saksutredning om konsekvensutredningen har en uttrykkelig referanse til M-1941.

Naturmangfoldloven

Norges Miljøvernforbund anfører at vedtaket strider mot naturmangfoldloven § 10 om at tiltakets påvirkning på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. De viser til MET sine andre konsesjoner i regionen, og anfører at MET har spredt sine tiltak utover flere konsesjoner for å unngå kravet om vurdering av samlet belastning.

NVE er ansvarlig for å gjøre vurderinger av naturmangfoldloven § 10, og ser tiltaket i sammenheng med andre relevante tiltak i området. NVE mener dette er gjort tilfredsstillende i vedtaket av 28.03.2022. De nærmeste etablerte vindkraftverket er Tysvær- og Gismarvik vindkraftverk, som ligger hhv. 13 og 15 km nord for SeaTwirls tiltenkte plassering. 15 km sør for SeaTwirl har MET AS en konsesjon for inntil to bunnfaste turbiner, hvor det er søkt om utsatt frist for idriftsettelse. NVE vurderer at kombinasjonen av avstand til andre vindkraftverk og SeaTwirls begrensede størrelse ikke vil gi en vesentlig økt samlet belastningen. NVE anser at kravet til økosystemtilnærming og en vurdering av samlet belastning etter nml. § 10, er oppfylt.

Feil konsesjonær

Motvind Sørvest og Norges Miljøvernforbund fremmer begge at konsesjonen er gitt til feil aktør. Det vises til at MET kun søker om konsesjon og leier denne til andre selskaper, og kan dermed ikke tildeles konsesjon etter energiloven.

MET skriver i sin kommentar til klagen at de vil være konsesjonseier, ansvarlig utbygger og en aktiv part for alle prosjektene som opererer under deres konsesjoner. For dette prosjektet vil SeaTwirl i hovedsak eie turbinen og tilhørende installasjoner, mens MET vil ha det overordnede ansvaret for testfasiliteter, avtaleverk og dialog mot myndigheter.

NVE forholder seg til MET som konsesjonær. Energiloven § 3-1 er ikke i veien for at MET som konsesjonær samarbeider med andre leverandører, slik som SeaTwirl. MET er ansvarlig for etterlevelse og oppfølging av regelverk og konsesjonen. Dersom en annen aktør skal overta ansvaret for drift av vindkraftverket, må det søkes om overføring av konsesjon.

Energiloven

Motvind Sørvest anfører at NVE må stille krav til at konsesjonær utarbeider en MTA, i tråd med *Rettleiar for utarbeiding av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for vindkraftverk*. Motvind Sørvest anfører også at MET ikke oppfyller krav etter energiloven om internkontroll for krav til miljø og landskap.

NVE er uenig med klager om at det alltid må stilles krav om MTA- eller detaljplan i saker som har konsesjon etter energiloven. Energiloven krever ikke at det må være en godkjent MTA for tiltaket før byggearbeid kan starte. For større vindkraftverk settes det normalt vilkår om MTA-/detaljplan, men med begrunnelse om at det er behov for konkretisering av inngrep og anleggsarbeider innenfor konsesjonens rammer. NVE krever derimot ikke MTA-/detaljplan der det etter vår vurdering ikke er nødvendig.

NVE vurderte i SeaTwirl-saken at informasjonen om plassering og tekniske løsninger i søknaden var såpass detaljert at det ikke var behov for en egen MTA/detaljplan, ettersom det ville lede til en dobbeltbehandling.

NVE er uenig med klager at manglende omtale av internkontrollsystem i konsesjonssøknaden fører til at konsesjonær ikke kan tildeles konsesjon. Kravet om internkontroll for krav til miljø og landskap, jf. energilovforskriften § 3-7, er et krav som følger som resultat av konsesjon etter energiloven kapittel 3. Internkontrollen etableres basert på de krav og vilkår som stilles i konsesjonen, og tilpasses det enkelte anlegg. Vilkår nr. 13 i konsesjonen gir føringer for dette.

3.2.2 Høring, høringsparter og behandling av høringsinnspill

Motvind Sørvest hevder at NVE ikke har tatt hensyn til de innkomne høringsinnspillene, og at dette er en saksbehandlingsfeil. Videre kommenteres det også at det er enkelte andre aktører, som Petroleumstilsynet og Havforskningsinstituttet som ikke har vært involvert i prosessen.

NVE viser til vårt notat *Marin Energi Testsenter AS – Oversendelse av konsesjon for demonstrasjonsanlegg av SeaTwirl vertikalakslet flytendevindturbin i Bokn kommune, Rogaland fylke* av 28.03.2022. Vi presiserer at NVE vurderer all informasjon som spilles inn i høringsuttalelser, men at det i oversendelsesbrevet kun er de viktigste merknadene som blir oppsummert. Alle høringsinnspill som kom inn i høringsperioden inngår i NVEs beslutningsgrunnlag i saken. NVE er enig i at hørings-saken også kunne vært sendt til Petroleumstilsynet og Havforskningsinstituttet, men etter NVEs vurdering er beslutningsgrunnlaget tilstrekkelig, gitt tiltakets omfang og varighet.

3.2.3 Kommuneplanens arealdel

Flere av klagerne har stilt spørsmål til demonstrasjonsanleggets plassering og områdets arealformål i kommuneplanens arealdel for Bokn kommune (KPA). Laupland Hytteområde stiller spørsmål til om areal avsatt til akvakultur i KPA kan brukes til havvindprosjekter. Fiskarlaget Vest viser til at formålet ikke automatisk åpner for andre etableringer enn akvakultur.

NVE viser her til høringsuttalelse fra Bokn kommune, datert 31.08.2021. Som Bokn kommune skriver i sin høringsuttalelse, må det søkes om dispensasjon fra arealformålet i kommuneplanens arealdel før demonstrasjonsanlegget kan etableres. Det er ingen automatikk i at et konsesjonsvedtak av denne typen overstyrer KPA. NVE anser at arealformålsspørsmålet er svart ut, og at det ikke vil ha noen videre innflytelse på klagebehandlingen.

3.2.4 Skjønnsutøvelse

Fiskeriinteresser

Flere av klagerne viser til at området ofte er brukt til fiskeriaktivitet, og at denne vil bli negativt påvirket ved etablering av demonstrasjonsanlegget. Fiskarlaget Vest viser til sine tidligere høringsinnspill, og skriver at området er tilgjengeliggjort for fiske gjennom en «byttehandel» når akvakulturanlegget som lå i området ble midlertidig flyttet nordover.

Laupland Hytteområde skriver i sin klage at turbinen er planlagt installert midt i Bokns beste gyteområde for torsk og reker, og at NVE ikke har tatt seg tid til å svare grundig på konsekvensene for fiskeri.

MET skriver i sin kommentar at det ønskes å legge minst mulig restriksjoner på fiskeri i området etter installasjon, og viser til at systemet til Kongsberg Norcontrol skal benyttes så langt det lar seg gjøre for å tilrettelegge for fiskeriaktiviteter. Det er også ønskelig å starte opp forskningsaktivitet rundt prosjektet for å innhente mer kunnskap om påvirkningen på det marine miljøet.

NVE viser til Fiskarlagets klagepunkt om at området har blitt tilgjengeliggjort for fiske gjennom en «byttehandel». NVE har ikke sett noen skriftlig redegjørelse for at området ved Lauplandsvågen har vært

gjenstand for en byttehandel. Hverken Bokn kommune eller Rogaland fylkeskommune har kommentert dette, og ettersom akvakulturkonsesjonær ikke skal ha hatt noen motforestillinger om etablering av en turbin i området er det vanskelig å ta stilling til Fiskarlagets påstand om at området har blitt frigjort gjennom en byttehandel, kun basert på Fiskarlagets uttalelse.

Fiskarlaget skriver også at det i oversendelsesbrevet blir gjengitt elementer fra konsesjonssøknaden som i høringsrunden har blitt pekt på som feilvurderinger. NVE viser til at både søkerens, Fiskeridirektoratets og Fiskarlagets vurderinger er gjengitt i oversendelsesbrevet, og at NVE har konkludert basert på alle disse vurderingene.

I klagen til Fiskarlaget og Laupland Hytteområde fremmes det at området er et viktig fiskefelt, og at NVE ikke har svart grundig på konsekvensene for fiskeri.

I behandlingen av søknaden har vi blant annet brukt Fiskeridirektoratets kartverktøy Yggdrasil, sammen med de innkomne merknadene. Turbinen vil iflg. Yggdrasil påvirke et fiskefelt for passiv redskap, og ett av ankerfestene vil påvirke et felt for aktiv redskap. Det østligste ankeret vil kunne forhindre noe reketråling i umiddelbar nærhet, mens en sikkerhetssone på 125 meter fra turbinen, tilsvarende Hywind Demo, vil utgjøre den største påvirkningen for de passive fiskeriene. Basert på dataene i Yggdrasil ble det vurdert at konsesjonen vil ha negative virkninger for fiskeri, men at disse vil være begrenset, ettersom det fortsatt vil være mulig å fiske i deler av området.

Til slutt legger NVE vekt på at utplasseringen av SeaTwirl er av begrenset varighet, og det er satt vilkår om at konsesjonær ved nedleggelse skal fjerne hele anlegget og tilbakeføre området til sin naturlige tilstand så langt dette er mulig. Det er også satt vilkår om at sjøkabel så langt det lar seg gjøre ikke skal danne frie spenn, og at disse skal kartfestes i relevante kart.

Støy

Motvind Sørvest og Laupland Hytteområde fremmer at det er mangler eller feil ved støyutredningene. Motvind Sørvest viser til at støyanalyse og modellering skal gjennomføres ihht. Veileder M-128, og at det ikke kommer frem av rapporten hva som er gjort. Lauplandsvågen Hyttefelt viser til undersøkelser gjort på Lista i 2015, og kommenterer at de to nærmeste fritidsboligene brukes som helårsboliger.

MET skriver i sin kommentar at støyvurderingen er utført av COWI, som har kompetanse og erfaring på området, og at vurderingen er utført etter gjeldende regelverk. Det er også utført en utvidet støyvurdering for det omliggende området ned til 40 dB etter krav fra NVE.

NVE viser her til støyrapporten vedlagt søknaden, hvor det i kapittel to refereres både til retningslinjene i T-1442 og veileder M-128. Videre i dokumentet beskrives prosessen mtp. etablering av støynivå basert på eksisterende vertikalakslede turbiner, og det refereres til ISO 9613-2, som er brukt som standard for utregningen. Ettersom turbintypen det er søkt om ikke finnes i full skala pdd. har COWI benyttet data fra flere forskjellige mindre vertikalakslede vindturbiner, og beregnet et lydnivå basert på dette.

I sitt høringsinnspill og i klagen fra Laupland Hytteområde vises det til undersøkelser og forskning gjort på støypåvirkning fra vindturbiner, og viser spesielt til undersøkelser gjort på Lista i 2015.

NVE viser til vårt og Miljødirektoratets kunnskapsgrunnlag om støy fra vindkraftverk, der vi har gått gjennom relevante undersøkelser og forskning. Undersøkelsene fra Lista er sammen med andre relevante rapporter en del av NVEs beslutningsgrunnlag i alle vindkraftsaker.

I vindkraftsaker settes det normalt vilkår om at støynivået ikke skal overstige de anbefalte grenseverdiene. Siden det er usikkerhet om kildestøynivået fra vindturbinen, har NVE satt vilkår om at kildestøy fra turbinen skal måles når denne er operasjonell. Basert på dette vil NVE kunne legge til nye vilkår om avbøtende tiltak om dette skulle være nødvendig.

Lys og visuelle virkninger

Laupland Hytteområde fremmer at lyssetting på turbinen vil være visuelt forurensende, og at lys fra turbinen vil bli en stor visuell belastning sammenlignet med et akvakulturanlegg. Videre vises det til at lyssetting på Arsvågen Ferjekai og Kårstø ikke er relevant informasjon for saken.

Etter gjennomgang av klagen og vurderingene gjort i oversendelsesbrevet av 28.03, er NVE enig med klager at lysvirkninger fra Arsvågen og Kårstø ikke er relevant for avveieingen i saken.

Som vi har skrevet i oversendelsesbrevet, kan lysmerkingen utgjøre en vesentlig visuell virkning ved eiendommer med utsikt til vindturbinen. De visuelle virkningene ble vektlagt i NVEs samlede avveieing av konsesjonsspørsmålet. NVE anbefaler Olje- og energidepartementet å se bort fra de eksisterende lysvirkningene fra Arsvågen og Kårstø, men vurderer fortsatt at ulempene med belysningen ikke er så stor at den påvirker den samlede konklusjonen.

Vurdering av fugl og naturmangfold

Norges Miljøvernforbund og Laupland Hytteområde fremmer at det er mangler i vurderingene av konsekvenser for fugl. Begge klagere viser til at det ofte observeres både skarv og havørn, og et ellers rikt artsmangfold i området. Begge fremmer at data fra Horns Rev utenfor Danmark ikke er relevante for saken, og dermed ikke bør tillegges vekt. Laupland Hytteområde kommenterer også at det er mangler i vurdering av konsekvenser for marine sjøpattedyr.

MET viser i sin kommentar til det som står skrevet i søknaden, om at «det er usikkerhet knyttet til miljøpåvirkningen. Man tror sjøfugl vil være mindre utsatt for en vertikalakslet turbin» og «følgforskning på en slik installasjon vil kunne gi verdifull informasjon». Det kommenteres også at det planlegges å installere fugleovervåkningssystemet Spoor i tilknytning til turbinen, for å hjelpe datainnsamlingen.

Vedrørende dataene fra Horns Rev skriver MET at det foreligger mye internasjonal forskning på konsekvensen for fugl i forbindelse med vindkraft, både på landbasert og havvind. Hovedtyngden av forskningen kommer fra Danmark, Nederland og England, og MET mener at kunnskapen herfra er overførbart.

NVE har gått gjennom de innkomne høringsinnspillene, og vi har ikke funnet noe innspill som viser til en større tilstedeværelse av havørn eller skarv i konsesjonsområdet sammenlignet med resten av Rogaland. Det finnes heller ikke rapportering av havørn eller skarv i området i Artsdatabanken. NVE mener likevel at det er relevant å ta stilling til merknadene om skarv og havørn.

Havørnbestanden ble i 2015 anslått til å være mellom 5600 og 8400 individer, og ble på det tidspunktet vurdert som økende. Havørn har i løpet av de siste 40 årene spredt seg til områder den var borte fra på store deler av 1900-tallet. Nasjonalt er havørnen vurdert som livskraftig, men har status som en ansvarsart. Dette betyr at Norge har forpliktet seg til å opprettholde en levedyktig bestand. Erfaringer fra blant annet Smøla viser at havørn er utsatt for kollisjon med horisontalakslede vindturbiner. Basert på erfaringene fra Smøla og andre steder er det lite sannsynlig med mange kollisjoner med havørn eller skarv når det kun er én vindturbin som skal drives i fem år.

Turbinen er av en relativt beskjedne høyde sammenlignet med horisontalakslede vindturbiner, selv om omkretsen er større nær havoverflaten. Per dags dato finnes det kun et fåtall vertikalakslede vindturbiner i operasjon på verdensbasis, og ingen er av en kommersiell størrelse. I NVEs vurdering av konsesjonssøknaden, ble muligheten for kunnskapsinnhenting om vertikalakslede turbiners påvirkning på omgivelsene vektlagt. Det ble i konsesjonen stilt vilkår om at det skal utarbeides et undersøkelsesprogram for å innhente kunnskap om påvirkningene.

Vedrørende sjøpattedyr er det usikkerhet rundt havvindturbiners påvirkning på disse. Internasjonalt har en observert at sel har beveget seg inn i havvindparker, mest sannsynlig på søk etter næring, og det finnes

forskningsprosjekter som samler inn data fra havvindparker for å finne mønstre i interaksjonene. SeaTwirl-turbinen er unik ved at generatoren sitter i sparbøyen, og er dermed mye nærmere vannet enn en tradisjonell horisontalakslet turbin. Det er usikkert hva dette vil ha å si for marint dyreliv, og det er derfor også viktig å innhente kunnskap på dette feltet.

Grunnet tiltakets størrelse og begrensede varighet er det etter NVEs vurdering ikke fare for at kollisjoner og annen påvirkning som følge av demonstrasjonsanlegget vil påvirke bestandsutviklingen for de nevnte artene, jf. naturmangfoldloven § 5. Vilkåret om innhenting av kunnskap gjennom et undersøkelsesprogram anses som vesentlig for konsesjonen, og vil kunne gi verdifull informasjon for fremtidig utvikling.

NVE er uenig med klager i at data fra Horns Rev ikke kan brukes i forbindelse med søknaden. Dataene har fortsatt verdi, selv om det er klare forskjeller mellom Horns Rev og Lauplandsvågen. Dataene fra Horns Rev sier sammen med andre undersøkelser noe om trender på fuglers bruk av, eller unnvikelse fra, et havvindkraftverk. Denne informasjonen kan brukes ved vurderinger av andre vindkraftverk til havs og i kystnære strøk.

Ankringsløsning

Motvind Sørvest fremmer at det østlige ankerets posisjon vil komme i konflikt med kabler øst for turbinen. Det argumenteres for at et anker må legges lenger ut enn endelig plassering for det skal få feste, før en til slutt strammer ankerlinene inn.

MET skriver i sin kommentar at sjøkablens posisjon er hensyntatt ved design av fortøyningsløsning for turbinen. SeaTwirl følger gjeldende regelverk og retningslinjer for avstand til eksisterende installasjoner på havbunnen. Fortøyningssystemet er designet i henhold til DNVGL-OS-E301 Position Mooring for en designlevetid på 5 år ved den aktuelle posisjonen.

NVE er uenig med klager om at ankerets posisjon relativt til eksisterende sjøkabler er problematisk. Ved bruk av andre ankertyper, eksempelvis sugeanker, er det ikke behov for å trekke ankeret langs havbunnen for å få feste. I Kystverkets kartløsning kan en se at de to østlige ankerfestene til det nå flyttede oppdrettsanlegget var plassert henholdsvis rett vest, og midt imellom de to sjøkablene uten at dette var problematisk.

Sjøkabel

Motvind Sørvest fremmer at det er fare for alvorlige hendelser eller ulykker når en høyspentkabel ligger i fritt spenn over sjøbunnen, og krever at følgende setning fra konsesjonens vilkår nr. tre fjernes: *Der frie spenn ikke kan unngås, skal de utføres med så korte spenn som mulig*. Det argumenteres for at det er fullt mulig å unngå frie spenn.

MET skriver i sin kommentar at om det oppstår frie spenn, finnes det flere ulike måter å håndtere dette på. Den beste fremgangsmåten ved et fritt spenn må bestemmes under installasjonen ettersom årsaken til at det frie spennet oppstår kan variere. Det er derfor vanskelig å bestemme på forhånd en metodikk som er best anvendelig for hele kabelruten uten at en blanding av metoder må forberedes og planlegges i forkant.

NVE er uenig med klager at det er behov for å fjerne setningen. Selv om det finnes måter å unngå frie spenn i mange situasjoner, er det fortsatt en mulighet for at det ikke finnes noe annet alternativ enn et kortere fritt spenn. Med dagens vilkår nr. tre legger man føring på at kabel ikke skal danne frie spenn så langt dette er teknisk forsvarlig og mulig.

Risikovurdering for sjøveis trafikk

Motvind Sørvest fremmer at det ikke foreligger noen risikovurdering eller forslag til avbøtende tiltak i konsesjonssøknad eller konsesjon. Det vises til at turbinen kan skjerme en fyrlykt, og at det er en småbåthavn i Lauplandsvågen som kan bli negativt påvirket av turbinen.

MET skriver i sin kommentar at de jobber tett med Kystverket på flere prosjekter for å best mulig tilrettelegge for sikker ferdsel på sjøen, og at turbinen skal inngå i MET sitt overvåkingssystem levert av Kongsberg Norcontrol, og utstyres med lysmerking etter gjeldende krav.

NVE er uenig med klager om at manglende konsekvensvurdering for sjøveis ferdsel er et grunnlag for å trekke tilbake konsesjonen. Selv om det er gitt en konsesjon etter energiloven, må det søkes og gis godkjenning fra Kystverket etter havne- og farvannsloven før turbinen kan bli installert. I sitt hørings svar datert 17.09.2021 skriver Kystverket at de vil vektlegge sikkerhet og fremkommelighet i sin vurdering av en slik søknad. Utenom dette hadde ikke Kystverket noen ytterligere kommentarer til emner som må vurderes i konsesjonssøknaden mtp. skipsfart.

NVE konkluderer med at sikkerheten for sjøveis trafikk vil bli hensyntatt i behandling etter havne- og farvannsloven.

Manglende HMS-regelverk

Motvind Sørvest fremmer at det mangler et HMS-regelverk for havvind, og at det ikke står beskrevet hva slags HMS-regelverk som vil benyttes.

NVE er uenig med klager om at det manglende HMS-regelverket for havvind fører til at konsesjon ikke kan gis. Selv om det fortsatt arbeides med et dedikert HMS-regelverk for havvind, finnes det flere standarder som kan benyttes. Ved installasjon av demonstrasjonsturbinen Tetraspar ble prinsippene i OHSAS 18001 benyttet. Konsesjonsvedtaket påvirker uansett ikke tiltakshavers plikt til å finne løsninger etter godkjent HMS-regelverk.

Garantistillelse

Motvind Sørvest fremmer at det mangler garantistillelse for konsesjonen. De anfører at konsesjonens vilkår nr. 2 ikke er logisk, ettersom det først stilles krav om garantistillelse 6 måneder etter at turbinen er satt i drift, når garantien skal gjelde for hele konsesjonen.

MET legger til grunn konsesjonens vilkår nr. 2 om at forslag til garantistillelse skal foreligge innen 6 måneder.

NVE er uenig med klager om at konsesjonens vilkår nr. 2 er ulogisk, og dermed fører til en manglende garantistillelse. Vilkåret er strukturert som en endelig frist, som betyr at konsesjonær må ha klart et forslag til garantistillelse *innen* 6 mnd etter idriftsettelse. Dette betyr at konsesjonær kan sende inn forslag om garantistillelse før denne tid. Om et uhell eller utilsiktet hendelse skjer før dette foreligger, fristiller ikke vilkåret konsesjonær fra ansvaret om opprydding.

Undersøkellesprogram

Motvind Sørvest fremmer at vilkåret om undersøkelsesprogram er mangelfullt, og at Statsforvalteren burde utforme et undersøkelsesprogram som blir inkludert i anleggskonsesjonen.

NVE er uenig med klager om at konsesjonens vilkår nr. fire er ulogisk og ikke gjennomførbart. Vilkåret setter krav om at konsesjonær må utarbeide et forslag til utredningsprogram, som skal godkjennes av NVE. Hvordan MET finner tema til forslaget stiller de fritt til å velge selv, og Statsforvalterens høringsuttalelse vil da kunne sees på som et naturlig sted å begynne. NVE kan ikke pålegge Statsforvalteren å utarbeide et forslag til undersøkelsesprogram, men anbefaler MET å kontakte Statsforvalteren for innspill og dialog.

NVE ser heller ikke noe behov for at det komplette undersøkelsesprogrammet skal inkluderes i anleggskonsesjonen, ettersom det er stilt krav i konsesjonen om at forslaget til undersøkelsesprogram skal være godkjent av NVE før anlegget settes i drift.

Forsvaret

Motvind Sørvest fremmer at Forsvaret har store interesser i området, og mener at dette ikke er godt nok hensyntatt i søknad og konsesjon.

MET skriver i sin kommentar at Forsvarsbygg kommenterte i høringsrunden at det bes om å velge forankringsløsninger som gir minst mulig støy i sjø. MET viser også til at det er satt krav i anleggskonsesjonen om å inkludere Forsvarsbygg i detaljplanleggingen.

NVE er uenig med klager om at Forsvarets interesser ikke er godt nok hensyntatt i konsesjonen, og viser til vilkåret om inklusjon av Forsvarsbygg i detaljplanleggingen. NVE kan ikke se at klagen kommer med nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vår vurdering av Forsvarets interesser utover det som er begrunnet i bakgrunn for vedtak av 28.03.2022.

4 Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.03.2022. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse, jf. fvl. § 33. Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Svein Grotli Skogen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Bokn kommune
Fiskarlaget Vest
Inge Bjørnerem
Marin Energi Testsenter AS
Motvind Sørvest
Norges Miljøvernforbund